

Training executieve functies

‘De term executieve functies is een containerbegrip voor de mentale processen die een superviserende rol hebben bij het denken en het gedrag. Ze omvatten een aantal functies met een neurologische basis, die samenwerken bij het leiden en coördineren van onze inspanningen om een doel te bereiken.’

Simpel gezegd: dankzij deze functies kan je plannen, strategieën bedenken, starten met een taak, een stapsgewijze aanpak volgen, effectief reageren op problemen en veranderingen, je impulsen beheersen en ondertussen het einddoel in de gaten houden.

Goede executieve functies kun je vergelijken met fietsen. Je hebt er alle basisvaardigheden voor nodig: trappen, sturen, remmen. Eén vaardigheid op zich zorgt nog niet voor een vloeiende rit. Sterker nog: als een vaardigheid niet goed werkt, geeft het problemen. De kernvaardigheden moeten dus samenwerken voor een soepel en effectief functioneren.

De natuurlijke ontwikkeling van de hersenen zorgen samen met instructies en oefenmogelijkheden voor goede executieve functies. In de vroege ontwikkeling wordt de basis gelegd voor de verschillende componenten van de executieve functies. In de latere ontwikkeling neemt de onderlinge coördinatie toe, waardoor de leerlingen complexere taken aankunnen en efficiënt kunnen werken.

Willen jullie / Wil jij

Leren wat de executieve functies zijn.

Leren hoe de executieve functies zich ontwikkelen.

Met de autometafoor een taal creëren die je met de kinderen kunt spreken, zodat je executieve functies bespreekbaar kunt maken in de klas zonder moeilijke woorden te gebruiken en kunt reflecteren op de inzet van de functies tijdens de werktijd.

Ontdekken hoe je deze ontwikkeling van de functies kunt ondersteunen in de klas.

Ontdekken hoe je het zelfinzicht en de zelfsturing bij kinderen kunt vergroten.

De succescriteria van het trainen van executieve functies achterhalen.

Door middel van spellen de executieve functies van kinderen trainen.

Inzicht krijgen in je eigen executieve functies.

Ervaren wat spelen van spellen met je doet en wat je ervan leert.

Leren hoe je een plan opzet voor een individueel kind.

Ontdekken welke interventies je kunt plegen of middelen je kunt inzetten voor het ondersteunen van executieve functies.

Dan ... is deze training echt iets voor jullie / jou !

Gedurende drie dagdelen gaan we actief aan de slag met bovenstaande punten.

Van consumeren naar activeren!

Voor wie is deze training bedoeld?

Deze training is primair ontwikkeld voor alle leerkrachten van de basisschool. Uiteraard kunnen ook onderwijsassistenten die deze groepen ondersteunen, ib-ers en directeuren deelnemen. Tijdens deze training worden óók jullie verantwoordelijk gemaakt voor jullie leren. Dit doen jullie met je **eigen leerplan**. Meer daarover in de eerste bijeenkomst!

Inhoud

Mijn trainingen bestaan uit kennisoverdracht, ervaren van je eigen executieve functies dmv onderzoekend leren, het spelen van spellen en casuïstiek. We stimuleren en begeleiden jullie om zelf op onderzoek uit te gaan en een manier van werken te vinden die bij jullie past.

Dag 1:

- **Kennisoverdracht** (noodzaak, signalering, hersenontwikkeling)
- De 11 EF's volgend Dawson & Guare belicht
- De opzet van de autometafoor (psycho-educatie)
- Van **OB naar BB**, wat doen we in de basis al wat EF ondersteunend werkt
- De **effectieve interventies** als je grondig aan de slag wil met EF
- Praktijkoefening huiswerk
- Leesopdracht: 'executieve functies versterken op school' Joyce Kooper-Kahn

Dag 2:

- Terugblik en reflectie praktijkoefening & eigen leerplan
- Begrippenwandeling herhaling theorie
- Belang van **spel, spelen en bewegen** bij de ontwikkeling van de Executieve functies
- Opdrachtencircuit (ervaren eigen EF's)
- De leerkuil wat zorgt voor succes bij een taak of opdracht
- De opbouw van de spelles
- De portal met **autometafoormaterialen**
- Praktijkoefening huiswerk

Dag 3:

- Terugblik en reflectie praktijkoefening & eigen leerplan
- Beantwoorden vragen
- Het 7 stappenplan, het 3-stappenplan en een **individueel leerplannetje**
- De materialen ontwikkelt voor individuele begeleiding, de rijlessenmap
- **Casuïstiek** adhv intervisiemethode
- de EF Matrix en waaier ondersteuning
- Vooruitblik: reflectie op eigen leerplan en vervolgvragen opstellen (onderzoek stopt nooit!)

Materialen:

Na elke trainingsdag volgt een follow-up mail met de verschillende linkjes, o.a. de link naar de presentatie en verwezen webpagina's

Na het eerste dagdeel van de training krijgt de school ook toegang tot de portal met alle materialen die bij de autometafoor ontwikkeld zijn.

Met oa:

- De poster en posters per EF
- De vragenlijst en het EF profiel
- Het lespakket
- De ondersteuningswaaiers
- De observatielijst voor de klas
- en nog veel andere materialen

Optioneel:

- *het boek 'executieve functies versterken op school' van Joyce Kooper-Kahn*
- *het basispakket bij de autometafoor voor alle klassen*

met daarin : de A2 poster van de metafoor, de 11 posters van de functies met de stellingen, de ondersteuningswaaiers, de vragenlijst en het profiel op stevig te kopiëren papier, het kwartetspel, en voor de onderbouw, de onderbouwposters

Wat levert deze training jullie op?

Na afloop kunnen jullie alle kinderen ondersteunen in hun ontwikkeling van de executieve functies. Je hebt je de theorie en vaardigheden eigen gemaakt en kunt deze toepassen in de praktijk. Hierbij kun je het zelfinzicht en de zelfsturing van kinderen vergroten, je maakt ze eigenaar van hun leerproces en geeft ze inzicht in belangrijke functies bij het leren. Je bent in staat hun ontwikkeling te versterken door het aanbieden van gerichte oefensituaties, het modelleren van vaardigheden, het gebruik van routines, het nadenken over je klasorganisatie, ... Je kunt een plan maken voor kinderen met zwakker ontwikkelde executieve functies.

Je bent in staat om:

- De executieve functies te herkennen bij kinderen.
- Inzicht te krijgen in de ontwikkeling van executieve functies bij kinderen en die ontwikkeling te ondersteunen.
- Te herkennen welke executieve functies bij kinderen sterk of minder sterk zijn ontwikkeld.
- Begrip op te brengen voor kinderen met minder sterk ontwikkelde functies
- Een plan te maken voor kinderen met minder sterk ontwikkelde functies
- Een beeld te krijgen over je eigen executieve functies en naar te kinderen toe te laten merken dat ook jij werkt aan je EF
- Goede routines, gewoontes en vaardigheden voor te leven in de klas, te modelleren.
- Een EF vriendelijk lokaal in te richten
- Kinderen inzicht te geven in hun executieve functies en ze kennis te laten maken met praktische handvatten die hen kunnen helpen in de praktijk van alledag.
- Zelf op onderzoek uit te gaan als iets nog niet duidelijk is, je meer informatie wil, of bij wil leren over dit onderwerp. Je weet de goede informatie te vinden.
- In overleg te gaan met collega's en een casus uit te werken via het intervisie-model.

Opleidingsduur

De training vindt plaats gedurende drie afzonderlijke dagdelen met telkens een tussenpoze van enkele weken. In die weken kunnen jullie de opdrachten uitvoeren, kennis toepassen en vaardigheden oefenen.

Tijden en locatie worden afgestemd met het schoolteam.

Bij open trainingen kunnen deelnemers zich inschrijven op een locatie en tijdstip naar wens.

Studiebelasting

Aangezien we veelvuldig spreken over 'Van consumeren naar activeren' verwachten we ook deze houding van onze deelnemers. Lees, verdiep en voer opdrachten uit, zodat we van en met elkaar nog meer kunnen leren!

De huiswerkopdrachten zijn praktijkopdrachten en kunnen in je gebruikelijke lessen uitgevoerd worden.

Afsluiting

Na het bijwonen, actieve deelname en uitvoering van opdrachten reiken wij aan onze deelnemers een certificaat uit.

